

Na tratích s výhradním provozem zabezpečovače ETCS ujetu již 20 milionů km

30.6.2025 - | Ministerstvo dopravy ČR

„Půl roku s výhradním provozem tohoto zabezpečovače a po 20 000 000 ujetých kilometrů na tratích s výhradním provozem se již ukazuje, že zavedení tohoto sofistikovaného systému byl krok správným směrem. Kromě vyšší bezpečnosti jízdy vlaků zaznamenáváme plynulejší jízdu v místech, kde vlaky jezdí pod plnou kontrolou systému, zvýšení pohodlí pro strojvůdce a jeho vysokou spolehlivost. Odstraňujeme dílčí nedostatky a jednáme s evropskými orgány o lepších podmínkách či zjednodušeních pro mezinárodní provoz systému na našich lokomotivách. Navíc rostoucí trend projetí návěstí STŮJ jasně ukazuje, že je třeba ETCS využívat co nejvíce tam, kde je to možné,“ říká ministr dopravy Martin Kupka.

O tom, že Česká republika potřebuje jednotný, plošný a na lidském faktoru nezávislý systém zabezpečení, rozhodlo Ministerstvo dopravy v roce 2017. Od té doby se na zavádění výhradního provozu společně podílejí Správa železnic, všichni dopravci, Ministerstvo dopravy i dodavatelé technologií do lokomotiv i traťové části systému. Ministerstvo dopravy podpořilo dopravce při vybavování lokomotiv tzv. palubními jednotkami, které jsou součástí fungování systému ETCS, částkou ve výši přes 10,5 miliard Kč. Celkové náklady zavádění systému na více než 4000 km tuzemských tratí do roku 2030 lze vyčíslit na cca 32 miliard Kč.

„Po půl roce výhradního provozu ETCS na páteřních tratích můžeme říci, že systém předčil naše očekávání. Spolehlivost je velmi vysoká a česká železnice je díky němu ještě bezpečnější. Úctyhodných je nejenom víc než 260 tisíc vlaků, které ve výhradním provozu od začátku roku jely, ale i to, že už v několika případech zabezpečovač zabránil vzniku mimořádné události. Nyní se spolu s partnery zaměřujeme na další naplňování Národního implementačního plánu ETCS,“ říká generální ředitel Správy železnic Jiří Svoboda.

Evropský zabezpečovač dohlíží na přibližně 60 tisíc vlaků měsíčně. Nyní převážně na klíčových úsecích hlavních koridorů, což představuje víc než 42 procent provozních výkonů vlaků na síti Správy železnic. Postupně, do roku 2040 potom na celé železniční síti u nás v úrovni, kterou vlaky na jednotlivých tratích dle parametrů využijí.

„Od 1. května jsme rozšířili opatření, které ukládá dopravcům s vybavenými vozidly a proškolenými strojvedoucími vést vlaky pod dohledem ETCS na dalších úsecích bez výhradního provozu. Jedná se o tratě Ejpovice – Plzeň – Cheb, Bohumín – Dětmárovice – Mosty u Jablunkova, Dětmárovice – Petrovice u Karviné a Odbočka Koukolná – odbočka Závada. Z reakcí dopravců vyplývá, že ETCS vnímají jako významné posílení bezpečnosti a přijatá opatření jednoznačně akceptují,“ říká ke startu nového zabezpečovače ředitel Drážního úřadu Jiří Kolář.

ETCS je jednotný evropský vlakový zabezpečovač, který v případě ohrožení bezpečnosti převezme řízení a vlak zpomalí nebo zastaví. Typicky v situaci, kdy strojvedoucí přehlédne červenou na návěstidle. Funguje díky propojení palubní jednotky a snímačů na lokomotivě s čidly v kolejišti (dobře patrné žluté obdélníky na pražcích) a stožáry podél tratí. Neustále vyhodnocuje dění na trati a stanovuje vlaku automaticky maximální rychlost, kterou v ten daný moment může bezpečně jet i udržuje odstup od dalších vozidel či souprav na stejné koleji. Pro přiblížení lze zjednodušeně říci, že ETCS na železnici funguje v podstatě podobně jako u nás dostupné adaptivní tempomaty v autech:

oba zastaví před dalším vozidlem v koloně bez zásahu člověka. Zavedením povinného provozu všech vlaků pod dohledem tohoto systému dochází i na tuzemských tratích k významnému zvýšení bezpečnosti.

Zavádění systému na české koleje pokračuje. Na instalaci ETCS SŽ intenzivně pracuje zejména na jižním koridoru (Praha – České Budějovice), o víkendu 6.-8. 6. zde proběhly zátěžové testy, během obou nocí se uskutečnilo dohromady 160 jízd. 1. 7. 2025 bude hotový projekt instalace ETCS na trati Praha-Uhřetěves – Praha hl. n. (mimo), v prosinci 2025 přejde do výhradního provozu trať Praha – Kralupy nad Vltavou. Na konci roku očekáváme též spuštění provozu ETCS Regional na tratích Choceň – Litomyšl a Hrádek nad Nisou – Chrastava – Liberec. Na dalších regionálních tratích se na instalaci ETCS Regional pracuje, např. Třebovice v Čechách – Moravská Třebová; Beroun – Nižbor; Ejpovice – Radnice.

Více informací k fungování systému ETCS naleznete na webu Správy železnic.

<https://md.gov.cz/Media/Media-a-tiskove-zpravy/Na-tratich-s-vyhradnim-provozem-zabezpecovace-ETCS?returl=%2FMedia%2FMedia-a-tiskove-zpravy>